

ETURAUHASLEIKKAUS TAI -HÖYLÄYS

Olet päätenyt yhdessä lääkärisi kanssa siihen, että eturauhasvaivasi hoidetaan joko eturauhasleikkauksella tai höyläyksellä. Tämän potilasohjeen tarkoitus on antaa tietoa toimenpiteestä ja osastohoidosta. Tavoitteenamme on, että toivot leikkauksesta tai höyläyksestä mahdollisimman hyvin ja nopeasti.

Eturauhasen liikakasvun vuoksi tehtävä leikkaus voidaan suorittaa virtsaputken kautta vietävän instrumentin avulla (eturauhasen höyläys) tai vatsanpeitteiden lävitse (avoin adenektomia). Periaatteessa molemmilla tavoilla pyritään samaan lopputulokseen eli koko eturauhasen ylikasvaneen osan poistoon. Höyläysleikkaus tehdään yleensä selkäpuudutuksessa. Se on potilaalle kevyempi toimenpide ja huonokuntoisetkin kestävät sen pääsääntöisesti hyvin. Nykyisin yhä suurempi osa eturauhastoimenpiteistä tehdään virtsaputken kautta. Mikäli eturauhanen on huomattavan suuri, on sen poisto höyläyksellä työlästä tai jopa mahdotonta. Näissä tapauksissa turvaututaan avoimeen leikkaukseen. Molempien toimenpiteiden yhteydessä poistettu eturauhaskudos lähetetään patologistille tutkittavaksi. Sairausloma kirjoitetaan tehdystä työstäsi riippuen 3–5 viikkoa.

Toimenpiteen jälkeinen tarkkailu tapahtuu aluksi heräämössä. Kun vointisi on hyvä, kestokatetrin ja huuhtelun toiminta on saatu varmistettua ja kipusi ovat hallinnassa, siirryt jatkohoitoon osastolle.

Leikkausriskit

Riskitöntä leikkausta ei ole. Virtsaamisvaivoja voi esiintyä vielä jonkin aikaa toimenpiteen jälkeen. Höyläyksen yhteydessä saattaa kehittyä harvinainen TUR-syndrooma. Sen alkuvaiheessa voi esiintyä huonoa oloa, pahoinvointia, näköhäiriöitä, levottomuutta ja määrittelemätöntä kipua. Mikäli Sinulle ilmaantuu näitä oireita, kerro niistä välittömästi hoitohenkilökunnalle.

län, painon, elintapojen, fyysisen suorituskyvyn ja perussairauksien leikkaukselle aiheuttamat riskit arvioidaan jokaisen potilaan kohdalla erikseen. Leikkauksessa on lisäksi vuoto-, laskimotukos- ja infektiovaara.

Katetrihoito ja virtsarakon kestohuuhtelu

Toimenpiteessä Sinulle laitetaan kestokatetri, jonka kautta virtsarakkoon menee jatkuva huuhtelu virtsankulun turvaamiseksi ja veren poistamiseksi virtsarakosta. Katetrihoidon aikana Sinulla ei kuulu olla kovaa virtsahädän tunnetta. Mikäli tunnet rakkosi täytyvän, ilmoita asiasta hoitajalle.

Huuhtelu lopetetaan yleensä leikkauksen jälkeisenä päivänä ja kestokatetriä pidetään 2–5 vuorokauden ajan, poikkeustapauksissa kauemminkin. Katetrihoidon aikana hygieniasta huolehtiminen on tärkeää tulehdusten välttämiseksi. Katetri voi aiheuttaa kivelyä ja kipua virtsaputkessa sekä painon tunnetta peräsuoleen päin. Mikäli tuntemukset ovat kovasti häiritseviä, kerro asiasta hoitajillesi. Katetrin poiston jälkeen osastolla seurataan jäännösvirtsan määriä ultraäänilaitteella. Kun määrät on varmistettu pieniksi, on kotiutumisen aika.

Peseytyminen

Ennen leikkausta peseydytään edeltävänä iltana ja leikkauspäivän aamuna. Kaikki korut on hyvä ottaa pois jo peseytymisvaiheessa. Napa, sukupuolielimet ja peräaukon seutu on pestävä huolellisesti, mutta ihorikkoja aiheuttamatta. Ihokarvoja ei tarvitse ajella. Leikkauksen jälkeisenä päivänä hoitajat auttavat hygieniasta huolehtimisessa. Avoimen leikkauksen jälkeen pääset suihkuun toisena päivänä leikkauksen jälkeen. Haavataitokset poistetaan aina ennen suihkua.

Huolellinen käsihygienia on tärkeää erityisesti sairaalassaoloaikana. Pese ja kuivaa kätesi aina wc-käynnin jälkeen sekä ennen ja jälkeen haavan koskettelua, mitä on pyrittävä välttämään. Osastomme seinillä olevat käsidesinfektioaineet ovat myös potilaiden ja heidän vieraidensa käytettävissä.

Suolen toiminta ja virtsan karkailu

Suoli toimitetaan ennen leikkausta Klyx-ruiskeella, jotta vältetään ulosteen ponnistaminen heti leikkauksen jälkeen, jolloin vuotoriski on herkimmillään. Leikkauksen jälkeen osastolla aloitetaan ulostetta pehmentävä lääkitys ummetuksen ehkäisemiseksi.

Katetrin poiston jälkeen esiintyy yleensä muutaman päivän ajan kiireistä virtsaamisen tarvetta ja virtsaa saattaa karata housuihin. Hoitajat ohjaavat karkailusuojan käytössä ja kertovat mistä saat vaippoja osastolla ollessasi. Virtsaamiseen kannattaa varata aikaa ja se on järkevintä tehdä siinä asennossa, missä se helpoimmin onnistuu. Monesti istualtaan virtsaaminen rentouttaa lihakset parhaiten ja samalla voi käyttää lämmintä käsisuihkun vettä apuna.

Kivunhoito

Ennen leikkausta Sinulle kerrotaan miten voit arvioida kipuasi. Myös hoitajat arvioivat kipuasi ja hoitavat sitä anestesia lääkäriin antamien ohjeiden mukaan. Tavoitteena on, ettet joutuisi kokemaan kovaa kipua ja pystyisit hengittämään kunnolla ja liikkumaan. Näin ollen on tärkeää, että pyydät itse lääkettä kivun muuttuessa lievästä kohtalaisen kovaksi. Lievään kipuun saattaa auttaa asennon vaihtaminen, rentoutuminen, ajatuksen suuntaaminen pois kivusta (lukeminen, television katselu, musiikin kuuntelu), käveleminen, kylmä tai lämmin. Katetrihoidon aiheuttamaa virtsaputken kirvelyä voidaan hoitaa puudutegeelillä. Saat tarvittaessa kipulääkereseptin mukaasi kotiutuessasi.

Liikkuminen

Leikkauuspäivän aamuna Sinut ohjataan pukemaan tukisukat, jotka edistävät verenkiertoa leikkauksen aikana. Esilääkityksen jälkeen odotat leikkaukseen menoa vuoteessa. Avoimen leikkauksen yhteydessä annetaan yli 40-vuotialle leikkauspotilaille iltaisin laskimotukoksia ehkäisevä pistos. Leikkauksen jälkeen asennon vaihtaminen sängyssä on sallittua ja suotavaa. Vuoteessa kannattaa tehdä verenkiertoa vilkastuttavia liikkeitä ja hengitysharjoituksia, jotka kuntohoitaja, fysioterapeutti tai hoitohenkilökunta ohjaa Sinulle ennen leikkausta tai sen jälkeen.

Liikkeellä oleminen edesauttaa leikkauksesta toipumista, sillä kävellessä hengitys syvenee, verenkierto vilkastuu, ilmavaivat vähenevät ja suolen toiminta

Osasto 4 A

normalisoituu. Ylhäällä oleminen ja liikkuminen toimenpiteen jälkeen riippuvat kuitenkin virtsan verisyydestä. Jos kestopatentin ja huuhtelun kanssa on ongelmia virtsan verisyyden vuoksi, joudumme ohjaamaan vuodelepoon vuodon rauhoittamiseksi. Kun voitisi sallii omatoimisen liikkumisen, kannattaa jalkeilla olla niin paljon kuin jaksaa. Verenvuodon ehkäisemiseksi on kovempaa ponnistelua ja nostamista syytä välttää leikkauksen jälkeen kuukauden ajan.

Ravitsemus

Ennen toimenpidettä Sinun on oltava syömättä ja juomatta erikseen saamasi ohjeen mukaisesti. Heräämössä ja osastolle tultuasi saat tarvittaessa vettä suun kostuttelua varten. Voit syödä, kun puudute- tai anestesia-aineiden vaikutus on poistunut riittävästi. Hoitajat arvioivat ruokailun ajankohdan ja antavat ohjausta asiassa.

Potilasohjaus

Tapaat lääkärin ennen leikkausta ja osastolla aamuisin lääkärinkierrolla. Hoitava lääkäri konsultoi tarvittaessa muiden erikoisalojen lääkäreitä. Mikäli sinulle tehdään avoin leikkaus, ohjaa kuntohoitaja tai fysioterapeutti Sinulle vuoteesta ylös nousemisen ja leikkauksen jälkeiset harjoitteet. Leikkauksen jälkeen Sinua ohjataan suullisesti hoitoon liittyvissä asioissa ja kotiutuessasi saat kirjalliset kotihoito-ohjeet.

Lisäksi vastaamme mielellämme kaikkiin hoitoasi koskeviin kysymyksiisi. Toivomme Sinun ymmärtävän ohjauksemme merkityksen ja osallistuvan hoitoosi voimiesi mukaan. Myös omaisesi tai muu läheinen henkilö on tervetullut osallistumaan ohjaustilanteisiin.

Tervetuloa osastollemme!

**Tutustu ennalta osastoomme osoitteessa www.lshp.fi
(Osastot ja poliklinikat → Kirurgia → Osasto 4A → Potilasohjaus).**